

han sigtede en navngiven Mand for ikke at følge Kirken's Belsjendelseskrifter, saa have Statens Domstole dømt ham for denne Sigtelse som Injuriant. Altsaa har Staten selv set, at her var et Forhold, hvor den ikke kunde gennemføre sine Bud nøttagtig. Men det Samme har den ogsaa gjort ved andre Leiligheder. Naar f. Ex. en Præst vægrede sig ved at tvinge Baptister til at lade deres Børn døbe af ham eller ved at vie Fraskilte, da har Staten vel truet Præsten med Afsettelse, naar han ikke vilde falde tilføie; men, naar Præsten sagde, at han ikke kunde vige fra sin Overbevisning, thi han maatte lyde Gud mere end Menneskene, da er Staten i disse Forhold gaaet afveien og har ladet Præsten beholde sin Handlefrihed i den omhandlede Retning. Det er altsaa klart, at vi hertilands ikke have haft Sind til at gennemføre den Sætning, vi opstillede, at Præsterne ere Statsembedsmænd og skulle behandles fuldkomment som saadanne. Derimod er der andre Steder, hvor man gjør det, og vi behøve blot at gaa sønden for Kongeaenen; der bliver det befalet Præsten den ene Dag at bede for en oprørsk Regjering, den anden for den danske Konge og den tredje for den preussiske, og Præsterne gjøre det som efter Kommando, idetmindste nogle af dem; der kan man se Præsten bede saa for en og saa for en anden Krigslyfkelige Udfald og for Fredslutningen, alt efter som Regjeringen befaler det, uden Hensyn til den vedkommende Præsts egen Overbevisning; der er Sætningen om Præsten som Statsembedsmænd gennemført saaledes, at man kan høre Præster udtale: Det kommer ikke an paa, hvad vi mene, men hvad Staten mener; naar Staten befaler det, ere vi fri for alt Ansvar. Se, det er Konsekvensen af den Tankegang, at Præsterne ere Statens Embedsmænd og Tjenere; Præsternes Samvittighed spørges der slet ikke om. Om Noget kommer fra Hertet eller ikke, er en ligegyldig Sag; de have kun at forkynde, hvad Staten forlanger. Følgen deraf er saaledes, at den Grundregel, som dog burde ligge til Grund for al præstelig Virksomhed, at Præstens Ord skal komme fra Hertet, fordi det er en Betingelse for, at de kunne gaa til Hertet, bliver krænket og kræn-

ket saaledes, at man udsætter sig for at faae Skuespillere istedetfor Præster. Dette er et Forhold, som vi ikke skulle søge at fremkalde her i Landet; vi maa fremfor Alt søge at faae ærlige Præster; jeg kunde fristes til at sige: Lad dem forkynde næsten hvad det skalde være, men lad dem fremfor Alt være ærlige, thi det er Hovedbetingelsen for, at der ved deres Gjerning i Kirken kan være nogen som helst Belsjendelse. Derfor har jeg aldrig kunnet gaa ind paa den Betragtning, at Præsterne skulle være Statens Embedsmænd, og skalde den gjøre det Forslag nødvendigt, som den ærede Rigsdagsmand har stillet, saa siger jeg, at saa er det en Grund mere til at forkaste dette Forslag. Men jeg vil dernæst sige, at det er en Betragtning, som hidtil efter Lovens Bogstav vel skalde gjælde her i Landet, men som vi heldigvis efter 1849 mere og mere ere komne bort fra, ogsaa i Lovgivningen. Vi have i Grundloven anerkjendt, at Statskirken skalde være ophørt, og at vi skulle have en Folkekirk, altsaa, at for Fremtiden skulle Kirken og dens Embedsmænd stilles i et andet Forhold end det hidtilværende, og vi have jo ogsaa gennemført det i flere Love. Jeg kan f. Ex. nævne Loven om Sognebaandets Løsning og Loven om Valgmenigheder, hvori man netop har erkjendt, at den Enkelte ligeoverfor sin Præst har en Ret til at løse sig fra det Forhold, hvori Staten hidtil har stillet ham ligeoverfor denne Embedsmænd, Noget, man ikke indrømmer i Forhold til andre Embedsmænd. Man har derved erkjendt, at der er et særligt Forhold mellem Præsten og dem, der slutte sig til ham; men hvorledes vil nu dette Forhold stille sig efter det Forslag, som er stillet af det ærede Medlem for Svendborg (S. N. Hansen)? Naar det er forbudt Menighedens Medlemmer at give Præsten Gaver, hvorledes kan man da tænke sig, at en Mand fra et andet Sogn vil bede en Præst om at maatte slutte sig til ham? Har man jo da ikke givet ham Beberlag for den Tjeneste, han udfører udenfor sin egentlige Embedspligt; men en saadan Bestemmelse maa nødvendigvis i høj Grad lindre Loven om Sognebaandets Løsning. Ja, jeg vil gaae endnu videre og sige, at